

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Evaluarea tezelor de master

În conformitate cu ordinul rectorului Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, în perioada 5-9 iunie curent, la instituție s-a desfășurat evaluarea tezelor de master pentru anul de studii 2016-2017, master științific/de profesionalizare, învățământ cu frecvență.

Evaluarea s-a efectuat potrivit Planului de învățământ la studii ciclul II, master științific și de profesionalizare, învățământ cu frecvență.

În scopul evaluării obiective a tezelor de master au fost constituite 4 comisii la programele „Teoria și practica administrației publice. Administrare publică” (președinte

Alexandru SOLCAN, doctor în istorie, conferențiar universitar, decan al Facultății relații internaționale, științe politice și administrative, Universitatea de Stat din Moldova), „Anticorupție. Drept public” (președinte

Andrei SMOCHINĂ, doctor habilitat, profesor universitar, Institutul de cercetări juridice și politice al AȘM), „Management” (președinte Eugenia BUȘMACHIU, doctor în economie, conferențiar universitar, Academia de Studii Economice din Moldova), „Relații internaționale” (președinte Victor JUC, doctor habilitat,

cercetător, vicedirector al Institutului de cercetări juridice și politice al AȘM).

- Din componența comisiilor fac parte cei mai experimentați profesori ai Academiei noastre, dar și din alte instituții științifice și de învățământ din republică, a menționat Ion DULSCHI, directorul Departamentului studii superioare de master, doctor, conferențiar universitar. Chiar din prima zi de evaluare ne-am convins că studenții-masteranzi dau dovadă de cunoștințe profunde în domeniile respective și manifestă o dorință mare de a le aplica în activitatea viitoare.

Evaluarea s-a încheiat vineri, 9 iunie, tezele fiind susținute de către 117 studenți-masteranzi.

Sergiu VLĂDICĂ

Delegație din Germania în vizită la Academie

Pe 14 iunie, curent, la Academia de Administrare Publică s-a aflat într-o vizită de documentare o delegație a Universității de Științe Aplicate (Hochschule) din Kehl, Germania, condusă de profesorul Gert FIEGUTH, doctor, decan al Programului de master management public european. Domnia sa, însoțit de Philipp BAUER, manager de programe de master, a avut o întrevedere cu rectorul Academiei, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, la care au participat prim-prorectorul Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, prorectorul Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, director al Departamentului studii superioare de master, Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dez-

voltare profesională, și Orest TĂRÎȚĂ, doctor conferențiar universitar, șef Direcție relații internaționale. Scopul vizitei l-a constituit discuțiile și consultările privind încheierea unui acord de colaborare dintre cele două instituții de învățământ superior ce pregătesc cadre pentru administrația publică.

DI Oleg Balan a menționat în cuvântul său de salut, că cooperarea internațională este o direcție prioritară în activitatea

Academiei, un factor major în procesul de perfecționare a procesului de studii de masterat și doctorat la standarde europene și internaționale. Astfel, în perioada de la prima vizită, de acum un an, a reprezentanților Universității din Kehl, Academia și-a aprofundat relațiile internaționale cu instituțiile de profil de peste hotare. Profesorii de la Academie au efectuat vizite de studiu în Armenia, Letonia,

Austria, Belarus, alte țări, iar masteranzii susțin studii de practică la instituțiile din domeniul administrației publice din România, fiind obținută, de asemenea, o bursă de master la o universitate din Turcia. Rectorul a mai subliniat, în acest context, interesul de a lărgi cooperarea internațională cu parteneri din Polonia, Cehia, Ungaria, alte țări ale Uniunii Europene, cu o practică avansată în domeniul administrației publice, accentuând relațiile deosebite cu partenerii din Germania, inclusiv cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei, (GIZ) și, în acest sens, fiind binevenite relațiile ce urmează a fi stabilite cu Universitatea de Științe Aplicate din Kehl.

Gert Fieguth a menționat, la rândul său, că instituția pe

(Continuare în pag. 3)

Prima ședință comună RM - CEE

Președintele Republicii Moldova a participat la deschiderea primei ședințe a grupului de lucru comun Republica Moldova - Comisia Economică Eurasiatică, care a avut loc, pe 8 iunie curent, la Chișinău. Scopul principal al ședinței l-a constituit

demararea procesului de punere în aplicare a Memorandumului de cooperare dintre Comisia Economică Eurasiatică și Republica Moldova, care a fost semnat în cadrul forumului internațional „Uniunea Economică Eurasiatică – Republica Moldova” pe 3 aprilie, la Chișinău. Șeful statului a menționat că Memorandumul respectiv nu este în contradicție cu alte acorduri semnate de Republica Moldova, ci doar le completează.

În acest context, Igor Dodon a menționat că țara noastră nu trebuie să se orienteze doar într-o singură direcție, deoarece acest dezechilibru afectează agenții noștri economici. „Noi trebuie să prietenim cu toți partenerii noștri atât din Vest, cât și din Est. Trebuie să construim poduri care vor contribui la dezvoltarea economiei noastre”, a declarat șeful statului.

Totodată, Președintele țării și-a exprimat încrederea că prima reuniune a grupului de lucru comun va genera rezultate practice și concrete pentru economia și business-ul moldovenesc. Multe dintre problemele și barierele ce stau în fața dezvoltării relațiilor comercial-economice dintre Republica Moldova și țările Uniunii Economice Eurasiatice vor putea fi soluționate nu doar la nivel bilateral, dar și la nivel multilateral.

În final, Președintele Republicii Moldova și-a exprimat încrederea că în luna octombrie, la Soci, în cadrul ședinței șefilor de state ale Uniunii Eurasiatice, Republica Moldova va obține statutul de observator în cadrul UEE.

Menționăm că la ședința respectivă au participat delegația Comisiei Economice Eurasiatice, condusă de membrul Colegiului Comisiei Economice (Ministru), Tatiana Valovaia, reprezentanți ai Republicii Belarus, Republicii Armenia, Republicii Kazahstan, Republicii Kirgizstan și ai Federației Ruse, experți și reprezentanți ai mediului de afaceri din Moldova.

Asistența financiară acordată Republicii Moldova va fi extinsă pentru noi proiecte de dezvoltare. Anunțul a fost făcut în timpul întrevederii Președintelui Parlamentului Andrian Candu cu Directorul General al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC), Manuel Sager.

Andrian Candu a propus mai multe domenii noi care ar putea fi susținute prin intermediul SDC. În particular, Președintele Parlamentului a vorbit despre un program care ar putea aduce noi oportunități pentru oamenii care vor să revină în Moldova. De asemenea, el a informat partenerii despre proiectele adoptate și inițiativele elaborate pentru a încuraja dezvoltarea businessului mic și mijlociu. Alte proiecte discutate vizează educația, mediul, dezvoltarea durabilă, suportul pentru copii și tinerii aflați în dificultate, eficiența energetică și energia regenerabilă și susținerea organizațiilor neguvernamentale preocupate de domenii nominalizate.

„Moldova este o prioritate pentru noi și suntem deschiși să contribuim pentru un climat favorabil dezvoltării țării”, a declarat Directorul General al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC), Manuel Sager. De asemenea, SDC a exprimat disponibilitate de a acorda în următorii patru ani suport Moldovei în domeniul sănătății și educației vocaționale.

Susținere financiară din partea Elveției

„Avem mare nevoie de meseriași și avem un deficit de forță de muncă în anumite domenii solicitate de piață. O forță de muncă bine instruită este o condiție pentru a crește volumul de investiții și îmbunătățirea climatului de afaceri, în special dacă se va lucra în cooperare cu businessul”, a opinat Președintele Parlamentului.

El a mulțumit, totodată, pentru asistența acordată în perioada 2014-2017 în sănătate, aprovizionare cu apă potabilă, migrație și dezvoltare. Cca 40 mii de locuitori ai Moldovei au obținut acces la apă potabilă de calitate, în timp ce impactul investițiilor pentru diagnosticarea, prevenirea și controlul bolilor netransmisibile urmează să fie evaluat în timp.

A fost aprobat proiectul Legii cu privire la Guvern

Cabinetul de Miniștri a aprobat, în cadrul ședinței ordinare, proiectul Legii cu privire la Guvern. Documentul asigură cadrul legislativ necesar pentru realizarea reformei administrației publice, lansată de Premierul Pavel Filip.

Primul-Ministru a spus că aprobarea reformării Guvernului arată voința Executivului de a îndeplini angajamentele asumate în fața cetățenilor și a partenerilor externi. De asemenea, Pavel Filip și-a exprimat speranța că noile reglementări vor fi susținute de toți deputații majorității parlamentare și vor fi aplicate în termenele stabilite.

„Din start vreau să vă spun că nu este vorba de schimbarea numărului de ministere sau agenții, așa cum se încearcă să se vină cu o abordare foarte simplă în societate de către unele forțe politice sau unii critici. Important este că acest proiect de lege ne deschide oportunitatea să fortificăm instituțiile statului, în primul rând, ministerele”, a declarat Pavel Filip.

Proiectul prevede consolidarea responsabilităților autorităților administrației publice prin îmbunătățirea gestionării acestora și asigurarea prestării serviciilor publice de calitate. De asemenea, este asigurată o delimitare clară a funcțiilor politice de cele administrative. Urmează să fie exclusă funcția de viceministru, iar atribuțiile administrative privind activitatea ministerelor vor fi asigurate de Secretarii de Stat, care vor asigura și interimatul funcției de ministru, la necesitate.

De asemenea, documentul asigură o expunere clară a funcțiilor, imputernicirilor și domeniilor de activitate a Guvernului și asigură o reglementare detaliată a exercitării interimatului funcției de Prim-Ministru, primviceprim-ministru, viceprim-ministru și ministru.

În context, Pavel Filip a spus că după votarea legii în Parlament, în decursul unei luni va fi prezentată noua structură a Guvernului.

Delegație din Germania în vizită la Academie

(Sfârșit. Început în pag. 1)
care o reprezintă, a monitorizat timp de 20 de ani evoluția sistemului de administrare publică din mai multe țări, concluzia fiind că pentru o modernizare reală a instituțiilor este necesară aprofundarea cooperării internaționale durabile. „Pentru noi, a subliniat oaspețele german, Republica Moldova reprezintă un interes deosebit, ea fiind o țară din parteneriatul estic, și conform poziției sale geopolitice, și ne dorim să stabilim relații de colaborare, să realizăm în comun proiecte, să facem schimb de profesori și masteranzi, să procedăm la vizite de studiu”. În cadrul întrevederii a fost abordată și problema calității studiilor, ca un element esențial în pregătirea cadrelor înalt calificate pentru serviciul public, asupra căreia s-au pronunțat, de asemenea, Andrei Groza și Aurelia Țepordei.

Părțile au convenit să întrețină relații de comunicare pentru consultări în vederea

elaborării și încheierii unui Acord de colaborare dintre Academia de Administrare Publică și Universitatea de Științe Aplicate din Kehl.

DI Oleg Balan i-a înmănat dlui Gert Fieguth, ca amintire despre această vizită, placheta Academiei de Administrare Publică.

Partea a doua a vizitei a constituit-o programul studenților, din delegația germană făcând parte 20 de masteranzi și studenți de licență de la Hochschule Kehl, la care au participat și masteranzi de la Academie.

DI Aurel Simboteanu a vorbit despre evoluția Academiei și procesul de studii, tradițiile sale, subliniind importanța evenimentului ca o oportunitate pentru studenți și mas-

teranzi de a se cunoaște, de a face schimb de opinii, discuții și a prelua reciproc cele mai bune practici în vederea studierii și aplicării cunoștințelor acumulate în domeniul administrării publice.

DI Gert Fieguth, a prezentat, la rândul său, Universitatea

de Științe Aplicate din Kehl.

În continuare, au făcut prezentări studenții de la Hochschule Kehl, Stefan Heilmann („Participarea publicului în administrarea publică”) și Martin Rastetter („Administrarea

publică în Europa în sec. XXI”), precum și doctoranda Academiei, Elena Studeneanschi („Participarea femeilor la luarea deciziilor în administrarea publică”) și masteranda Academiei Anastasia Deli („Contribuția Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene în procesul de eficientizare a activității administrației publice în Republica Moldova”), după care au urmat întrebări și răspunsuri, discuții constructive pe diverse teme și aspecte ale administrării publice. Discuțiile au fost moderate de profesorul Thomas SCHMITZ, doctor în drept, expert GIZ, metodist în Departamentul dezvoltare profesională, și Tatiana ȘAPTEFRAȚI, doctor, conferențiar universitar.

În finalul vizitei, oaspeții din Germania au luat cunoștință de activitatea Departamentului dezvoltare profesională și a Bibliotecii Științifice a Academiei.

Ion AXENTI

Pe 7 iunie 2017, la Biblioteca științifică a Academiei de Administrare Publică, a demarat trainingul „Engleza pentru instruire în scopuri specifice”. Trainingul s-a desfășurat în cadrul proiectului „**Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor**”, implementat prin intermediul Programului Erasmus+ „**Consolidarea capacităților pentru învățământul Superior**”.

Trainingul s-a desfășurat cu concursul reprezentanților grupului-piramidă al proiectului respectiv, Gerard CULLEN și Swen RIDDELL, profesori din Germania.

Salutând prezența oaspeților, prim-prorectorul Academiei de Administrare Publică, Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, a menționat că în cadrul AAP cunoașterea limbii en-

Trening de limbă engleză

gleze oferă o gamă largă de oportunități, inclusiv participarea la implementarea unor proiecte internaționale, colaborarea cu instituții similare din țările europene. Actualmente, la Academie limba engleză este studiată intens nu numai de către studenții-masteranzi, dar și de colaboratorii instituției. În acest context, dumnealui a apreciat drept foarte benefic trainingul respectiv și a adus mulțumiri profesorilor din Germania pentru suportul acordat.

Expertul german Gerard CULLEN a estimat, la rândul său, că Republica Moldova are foarte multe posibilități de cooperare internațională în diverse domenii. Or, scopul cursurilor de engleză de la Academia de Administrare Publică, în

opinia sa, pe lângă studierea acestei limbi de circulație internațională, este de a oferi șanse de participare în cadrul unor proiecte concrete și, în acest sens, orice idee este binevenită. Studiarea

aprofundată a limbii engleze oferă profesorilor Academiei posibilități largi de a întreprinde călătorii de serviciu peste hotare, de a studia practica și experiența înaintată ale instituțiilor de profil

din țările Uniunii Europene, din Statele Unite ale Americii, din alte țări ale lumii, pentru perfecționarea continuă a procesului de studii și de cercetare de la Academie.

Instruirea s-a desfășurat timp de 3 zile: pe 7 iunie – pentru participanții cu nivel avansat de cunoaștere a lim-

bii engleze, pe 8 - 9 iunie – pentru participanții cu nivel începător și interimar.

La training au participat profesori, masteranzi și colaboratori ai Academiei.

Sergiu CONDREA

Oficiul Teritorial – promotor al politicilor statului

Dialog cu dl Vladimir CEBAN, șef al Oficiului Teritorial Soroca al Cămarilor de Stat

CORRESPONDENTUL:
Care este aria de activitate a Oficiului Teritorial Soroca al Cămarilor de Stat?

Vladimir CEBAN: Oficiul Teritorial Soroca al Cămarilor de Stat își desfășoară activitatea în teritoriile raioanelor Soroca, Florești și Drochia. În scopul exercitării atribuțiilor de bază, Oficiul este abilitat cu coordonarea generală a activității serviciilor publice descentralizate ale ministerelor și ale altor autorități administrative centrale, cu monitorizarea modului de conlucrare dintre autoritățile publice locale și serviciile publice descentralizate și deconcentrate în soluționarea problemelor în teritoriu.

COR.: Care sunt preocupările majore asupra cărora își concentrează activitatea Oficiul Teritorial Soroca?

V. C.: Una dintre preocupările de bază ale Oficiului Teritorial Soroca al Cămarilor de Stat este funcționarea eficientă a administrației publice locale de nivelurile I și II în condiții de legalitate. În acest sens, sunt supuse controlului obligatoriu al legalității actele emise de către administrațiile autorităților publice locale, cu scopul de a preveni încălcările legislației în vigoare, admise în procesul adoptării și emiterii actelor administrative și să asigure corectitudinea și transparența funcționării autorităților administrației publice locale.

Aș vrea să menționez, că

derogări de la legislația în vigoare se atestă mai frecvent în domeniile raporturilor de serviciu/muncă, buget și finanțe, relații funciare, gestionarea patrimoniului și altele.

Ca derogări de la legislația în vigoare, care au generat intervenția Oficiului Teritorial Soroca în primul semestru al anului 2017 pot servi exemplele de mai jos. În luna martie 2017, Consiliul comunal Pervomaiscoe din r-nul Drochia a adoptat decizia „Cu privire la delimitarea terenurilor și folosirea rațională a pășunilor”. Conform pct. 2 al deciziei, Consiliul a repartizat pășunile pentru fânețe, iar restul - pentru pășunarea doar a bovinelor. În urma acestei decizii, au fost limitate drepturile deținătorilor de alte specii de animale, încălcându-se, astfel, drepturile omului, prevăzute de Constituția Republicii Moldova, Legea regnului vegetal și Hotărârea Guvernului din 2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la pășunat și cosit. Notificarea a fost examinată și decizia a fost modificată.

Alt exemplu de încălcare a fost emiterea dispoziției din februarie „Cu privire la abrogarea dispoziției nr. 9 din 15.02.2017 „Cu privire la acordarea premiului funcționarilor publici”, emisă de primarul comunei Vădeni, r-nul Soroca. La baza emiterii nu a existat niciun temei legal indicat. În urma notificării, dispoziția indicată a fost abrogată și funcționarii publici au primit premiul anual.

Un exemplu, ieșit din comun, l-a constituit emiterea de către primarul or. Drochia a dispoziției „Cu privire la anularea Dispozițiilor nr. 03-1/230 din 07.12.2016 „Cu privire la restabilirea la locul de muncă a managerului ÎM „Apă - Canal Drochia” și nr. 03-1/232 din 08.12.2016 „Cu

privire la desfacerea contractului individual de muncă în circumstanțe ce nu depind de voința părților”. Aceste dispoziții au fost emise cu încălcări procedurale de concediere. Oficiul a notificat dispoziția, după care nu a primit nici un răspuns de la primăria Drochia. Ulterior, OTS a înaintat o cerere de chemare în judecată pentru anularea actului ca fiind ilegal.

Încălcările admise în domeniul relațiilor funciare, gestionării patrimoniului, organizării licitațiilor cu strigare și alte domenii au impus organizarea ședințelor de instruire comune ale reprezentanților serviciilor publice descentralizate și reprezentanților autorităților publice locale cu participarea reprezentanților instituțiilor centrale de resort. Astfel, în perioada primului semestru 2017 au fost organizate în toate trei raioane câte două ședințe comune ale reprezentanților SPD, AAPL, Agenției Naționale de Integritate, Agenției Relații Funciare și Cadastru pentru înlăturarea derogărilor de la legislația în vigoare.

COR.: După cum s-a stabilit, reforma APC va continua cu reforma administrativ-teritorială. Ce activități sunt întreprinse de Oficiu pentru informarea AAPL în vederea realizării viitoarei reforme?

V. C.: Procesul de reformă a administrației publice în scopul orientării acesteia spre cetățean, lansat de Guvern, a început cu reforma Cămarilor de Stat, care a transformat această entitate într-o structură mai eficientă și efektivă. Referitor la reforma administrativ-teritorială doresc să vă informez că în acest proces sunt implicate și Oficiile teritoriale, care permanent informează reprezentanții AAPL în cadrul ședințelor de lucru.

Acest subiect a fost discutat mai amplu în cadrul atelierului de lucru din luna aprilie 2017, la care au participat reprezentanții Grupului de lucru privind reforma administrativ-teritorială, a Cămarilor de Stat, ai Centrului de Implementare a Reformelor, șefii Oficiilor Teritoriale ale Cămarilor de Stat, membrii CALM, reprezentanții societății civile, experți în domeniu. În cadrul atelierului a fost examinată experiența bunelor practici vizând reforma administrativ-teritorială în unele state europene, precum Slovacia, Letonia, Albania și România, dar și din Armenia și Ucraina.

Ca rezultat, au fost identificate mai multe probleme specifice Republicii Moldova și au fost propuse soluții de reducere a fragmentării și de raționalizare a structurilor administrativ-teritoriale, precum și recomandări de dezvoltare a formelor teritoriale de prestare eficientă a serviciilor publice.

O atenție permanentă va fi acordată continuării perfecționării profesionale a funcționarilor publici prin delegarea la diferite seminare și cursuri de instruire profesională, în primul rând, la cele organizate de Academia de Administrare Publică, pentru acumularea de noi cunoștințe și practici, precum și abilități și tehnici care să le permită o activitate zilnică mai eficientă. Vom continua monitorizarea și coordonarea mai riguroasă a activității serviciilor publice descentralizate, dar și conlucrarea dintre AAPL și SPD în soluționarea problemelor din teritoriu, astfel ca ele să corespundă scopurilor și sarcinilor puse în fața lor de legislația în vigoare, de programele și strategiile Guvernului pentru o dezvoltare durabilă a țării noastre.

Vlad IONAȘCU

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie

*Ce-ți doresc eu ție, dulce
Românie,
Țara mea de glorie, țara
mea de dor?
Brațele nervoase, arma de
tărie,
La trecutu-ți mare, mare
viitor!*

*Când s-aprinde sacru candida-i vâlvoare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.*

*Îngerul iubirii, îngerul de pace,
Pe altarul Vestei tainic surâzând,
Ce pe Marte-n glorie să orbească-l face,
Când cu lampa-i zboară lumea luminând,*

*El pe sânu-ți vergin încă să coboare,
Guste fericirea raiului ceresc,
Tu îl strânge-n brațe, tu îi fă altare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.*

*Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tânăra mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei zori,*

*Viața în vecie, glorie, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mândrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!*

*Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocălul,
Dacă fiii-ți mândri aste le nutresc;
Căci rămâne stânca, deși moare valul,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.*

*Vis de răzbunare negru ca mormântul
Spada ta de sânge dușman fumegând,
Și deasupra idrei flutur cu vântul
Visul tău de glorie falnic triumfând,*

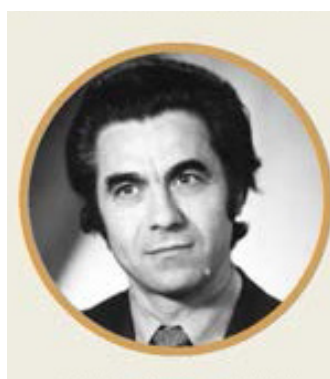
*Spună lumii large steaguri tricolore,
Spună ce-i poporul mare, românesc,*

Sinteza eminesciană a eternității

„Secolii din gură-n gură or să-i poarte al lui nume” la propriu și la figurat, potrivit vizionarismului său însuși. O altă definiție a genului eminescian e dificil de găsit și, mai ales, la alți autori.

După Titu Maiorescu și B. P. Hașdeu, Eminescu este Poetul tutelar al românilor fără nicio tăgadă. Spațiotimpul poeziei Lui metafizice este și astăzi cel mai căutat și cel mai studiat. Sinteza eminesciană este sinteza civilizației românești. „Eminescu, precum remarcă G. Călinescu, n-are altă biografie”. De aceea, arta lui poetică deschide drumurile în Necunoscut și-n secolul nostru, ca și-n cel precedent.

Un Creator al tuturor timpurilor, aidoma neasemuitului Autor al „Luceafărului” și al poemelor lui cosmogonice gen „Povestea magului călător în stele”, „Rugăciunea unui dac”, „Memento mori” (Panorama deșertăciunilor) etc. este, vorba lui Ion Caracul, însăși „deasupra deasupra”, dacă nu Demiurgul „nemuritor și rece”. Ca și Luceafărul cu care se identifică mitic și mistic, poetic și crip-

tic din toate perspectivele cunoașterii de sine și de lume, de poezie și Adevăr.

Cosmic împlinit în aceeași zodie a Gemenilor, în care s-au născut Ion Creangă (n. la 10 iunie 1839), George Călinescu (n. la 19 iunie 1899) și Ion Luca Caragiale (m. la 8/9 iunie 1912), „Poetul-nepereche” va învinge inerția contemporanilor ce-i puneau la îndoială arta lui literară de „direcție nouă”, făcând epocă în poezie în timpul scurtei și dramatice lui existențe, iar postmortem umbrindu-i, în fond, totalmente, odată și pentru totdeauna. Parfumul liricii sale, comparat doar cu cel al florilor de tei (cântate ca nimeni altul în literaturile

lumii...), este unul inepuizabil, izvorât din eminescianismul însuși căruia i-a dat naștere prin forța divină a geniului său național.

Poetul care a stat și va sta oricând în fruntea tuturor școlilor și grupărilor literare este mai mult decât o călăuză, este un Luceafăr irepetabil, un Început interminabil și insașiabil de Necunoscut.

Oricât de multe tălmăciri se vor face, totuși, din creația sa, vorba lui T. Arghezi, M. Eminescu nu poate fi tradus nici în românește. Opera Lui depășește noțiunile de timp și spațiu local, autohton și național. Or, Eminescu este o creație a Divinității însăși, prin care Limba Română este una psalmică, ezoterică și nu numai mioritică, poetică, de vreme ce izvorul ei curge din adâncurile metafizice ale ființei de sorginte celestă, stelară și testamentar-vizionară, originar origină.

Declamat și cântat, viersul eminescian are ceva inefabil din măreția codrului, din seninătatea câmpiei, din rapsodia spicelor legănate de cer și de soare, de lună și ste-

le, de lacrimile grele ale tăcerii Absolute și de razele insolite ale „eternei dimineți”.

Proza literară și cea politică sunt alte două piramide eminesciene înăuntrul cărora istoria poate fi văzută la față aidoma unui personaj greu de definit într-un cuvânt, deoarece titanismul ei este indescriptibil, și pana „Luceafărului” a lăsat făgașe de lumină orbitoare, pe care pot înainta numai cei ce n-au teamă de lumina necruțătoare a Adevărului. Geniul și titanul au făcut corp comun și aici. De aceea, M. Eminescu este un creator național-universal care nu încapă în închipuirea limitată a celor ce nu-l înțeleg și nu-l doresc să fie El însuși în toate.

Prin arta poetică și epică eminesciană literatura română și-a cucerit dreptul la eternitate, la modul ei nepereche în concertul spiritual-cultural, de universalitate căruia au de profitat nu numai contemporanii săi de ieri și de azi, dar și cei din totdeauna care urmează să-l descopere și să-l îndrăgească, să-l promoveze și să-l studieze profund.

Tudor PALLADI

BCIS – servicii de calitate accesibile cetățenilor

*Prin aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Biroului Comun de Informații și Servicii, Guvernul a stipulat realizarea deplină și eficientă a drepturilor tuturor cetățenilor Republicii Moldova de a obține în termene restrânse și cu mijloace minime a mai multor servicii și/sau informații într-un singur loc. a accesului la servicii de calitate – serviciile trebuie să fie accesibile tuturor cetățenilor și să corespundă nevoilor și intereselor acestora. În acest context, serviciile Biroului sunt utilizate la maximă eficiență de către Consiliul raional Leova pentru o mai bună conlucrare cu primăriile, cu cetățeni și pentru a soluționa pe deplin și în termene optime toate problemele lor, despre care ne relatează **președintele raionului, dl Ion GUDUMAC.***

Fiind creat, Conform Hotărârii Guvernului, prin decizia Consiliului raional, în 2014, Biroul Comun de Informații și Servicii (BCIS) Leova și-a început activitatea, conform unui program prestabilit, din 2015.

Astfel, în fiecare săptămână echipa mobilă, în componența a 21 de specialiști din toate domeniile serviciilor descentralizate și descentralizate, se deplasează în localitățile raionului. La ședințele de lucru sunt prezente și serviciile din primărie (inginerul cadastral, perceptorul fiscal, asistentul social, polițistul de sector, șeful Căminului Cultural, bibliotecarul, contabilul, medicul veterinar, medicul de familie sau asistentul medical, șeful Oficiului poștal, directorii de școli și grădinițe) în scopul eficientizării mecanismului de prestare a serviciilor publice către populația din localitățile raionului și

informare a locuitorilor localităților raionului și a lua măsuri legale de soluționare a problemelor abordate pentru a evita deplasarea lor în centrul raional.

Este stabilit graficul anual de deplasare în teritoriu a echipei mobile, conform căruia aceasta se deplasează săptămânal în localitățile raionului. Acest grafic, după aprobare, este plasat pe site-ul oficial al Consiliului raional și, respectiv, expediat tuturor primăriilor localităților și specialiștilor serviciilor descentralizate și descentralizate, în calitate de membri ai BCIS. Preventiv, persoana responsabilă anunță primarul despre vizită, iar primarul, la rândul său, oferă sala de ședințe și anunță cetățenii din localitate despre întâlnirea preconizată.

În anul 2015, au fost efectuate 15 deplasări, în cadrul cărora au fost oferite servicii și informații la 220 benefici-

renurilor agricole, asocierea fermierilor, acordarea ajutorului social, angajarea în câmpul muncii. Din 220 de beneficiari 187 au fost satisfăcuți de rezolvarea problemelor abordate.

În anul 2016, BCIS a efectuat 29 de deplasări, fiind acordate informații și servicii la 356 de beneficiari, dintre care 116 beneficiari au solicitat ajutor social, pentru perioada rece a anului și procurarea medicamentelor. Alte solicitări mai frecvente au fost: recalcularea pensiilor, problemele din domeniul ecologiei, obținerea creditelor preferențiale de către agenți economici, probleme din domeniul sănătății și învățământului, probleme din domeniul dezvoltării infrastructurii (drumuri, apeduct și canalizare, rețelele de gaze).

Practica și experiența acumulată în această perioadă a determinat o activitate productivă a Biroului, cetățenilor din toate localitățile li se acordă servicii și informații în toate domeniile solicitate. Au fost soluționate problemele de ordin social și familial înaintate de aproape 300 de beneficiari. E îmbucurător și faptul că dificultăți ce țin de activitățile serviciilor în teritoriu nu au fost depistate.

În anul curent, ne-am deplasat în 14 localități. Am oferit informații și servicii la 85 de beneficiari. Sunt frecvente solicitările din domeniul asistenței sociale și protecției familiei, a recalculării pensiilor.

Aș vrea să mai subliniez faptul că, în cazul în care cetățeanul se adresează cu o problemă, care nu ține de competența serviciilor din teritoriu, această proble-

mă este redirecționată serviciilor instituțiilor de profil, fiind indicate localitatea, numele, prenumele, datele de contact și conținutul problemei. Periodic, telefonic, este contactat solicitantul sau secretarul consiliului local cărora li se comunică soluționarea problemei abordate. De asemenea, fiecare ședință de lucru este înregistrată prin protocolare și se ține o evidență strictă a listei beneficiarilor din raion într-un registru. Informațiile și pozele ședințelor de lucru din teritoriu ale BCIS sunt plasate pe site-ul oficial al Consiliului raional Leova.

De asemenea, prezentăm anual Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei raportul despre activitatea Biroului Comun de Informații și Servicii.

Din practica de lucru de doi ani și jumătate a Biroului Comun de Informații și Servicii, creat prin Hotărârea de Guvern, putem deduce că lansarea acestei forme inovative de conlucrare cu APL de nivel II, cu cetățenii, prestarea serviciilor de calitate și, ceea ce este mai important, soluționarea la timp a problemelor cetățenilor, a fost o inițiativă oportună ce ne-a oferit posibilitatea de a fi mai aproape de cetățeni, de nevoile și interesele lor, de a contribui la întărirea încrederii populației în politicile sociale ale statului. Experiența acumulată ne va ajuta la perfecționarea continuă a activității Biroului Comun de Informații și Servicii întru binele și beneficiul cetățeanului.

conlucrării constructive dintre APL de nivelul I cu APL de nivelul II. Scopul creării BCIS este de a acorda la fața locului servicii de

ari. Cele mai frecvente solicitări au fost: rezolvarea litigiilor funciare, a litigiilor referitor la cota valorică, consolidarea te-

Cetățenie activă – oamenii pentru oameni

CORESPONDENTUL: Când a fost creat la Costești Clubul pentru Cetățenie Activă și care a fost scopul?

Natalia PETREA: De această practică inovativă de implicare activă a cetățenilor în viața comunității am aflat, după ce am câștigat alegerile locale, în 2015. Și m-am gândit că, anume prin această formă de implicare a cetățenilor vom reuși implementarea strategiei de dezvoltare a localității, pe care mi-am propus-o în noua mea funcție publică. Așa că, în aprilie 2016, a fost creat în satul nostru Clubul pentru Cetățenie Activă (CCA), idee susținută de cetățenii noștri. Fiindcă este o necesitate și un drept al cetățenilor de a cunoaște ce face pentru ei administrația publică pe care au votat-o. Am simțit aceasta ca simplu cetățean când nu eram primar. Clubul a fost creat în cadrul proiectului „Responsabilitate individuală și cetățenie activă”, realizat de Asociația Obștească „DialogPro”. Acest club are menirea de a fi un sprijin în buna activitate a primăriei satului Costești, dar și a Consiliului local și este deschis întotdeauna pentru toți doritorii de a fi membri ai clubului. Tot atunci, au fost instalate și două „Boxe de idei”, amplasate în incinta primăriei Costești și a oficiului poștal, unde locuitorii pot depune soluții, idei și sugestii, în mod anonim sau public, pentru o mai bună guvernare la nivel local.

COR.: Care sunt modalitățile de conlucrare CCA - primărie?

N. P.: Conform Regulamentului, Clubul pentru Cetățenie

*Cetățenia activă constituie o inițiativă a Uniunii Europene care determină cetățeanul de a fi responsabil de dezvoltarea localității sale, a regiunii, a statului. Cu siguranță, nu de puține ori te-ai întrebat ce fac aleșii locali pentru tine și comunitatea ta? În același timp, te-ai întrebat vreodată ce poți face TU pentru localitatea ta, cum poți fi un cetățean activ și implicat în treburile comunității? Astfel, că nu mai avem dreptul să așteptăm ajutoare, contribuții sau miracole. Inițiativa trebuie să vină de la fiecare dintre noi. A participa la viața comunității înseamnă a conștientiza rolul pe care îl ai în calitate de cetățean responsabil și a accepta să te implici. Acesta a fost mesajul creării Cluburilor pentru Cetățenie Activă, practică tot mai răspândită în Republica Moldova. La această temă am realizat un interviu cu **Natalia PETREA, primar al satului Costești, Ialoveni.***

Activă se întrunește lunar pentru a fi discutate diversele probleme, idei, inițiative, primite de la cetățeni, dar și cele stocate în „Boxele de idei”, toate fiind totalizate într-un proces-verbal, prezentat primarului pentru a fi realizate împreună cu Consiliul local. Anume din aceste surse am luat multe idei de proiecte pe care le realizăm împreună.

COR.: Ce înseamnă CCA pentru primărie, pentru sat?

N. P.: Cubul, așa spune eu, este ca o școală pentru cetățenii noștri, fiindcă nu este atât de ușor să ne debarasăm de concepția sovietică că statul trebuie să facă totul pentru noi. Încet se schimbă mentalitatea cetățenilor și costeștenii s-au activizat în ultimul timp și au înțeles că, dacă vrei condiții de buni gospodari nu numai acasă, dar și în sat, trebuie să contribui, să fi activ.

COR.: Ce proiecte au fost implementate cu impli- carea consătenilor și care este impactul lor asupra dezvoltării comunității?

N. P.: Sunt multe exemple de acest fel. Astfel, consătenii noștri participă foarte activ la construcția sistemului de canalizare, lucrări începute în 2013, și în acest an urmează să-l dăm în folosință.

Din „Boxele de idei” am determinat ca prioritate un proiect care este în desfășurare în acest an ce ține de construcția în sat a 5 parcuri cu terenuri de joacă pentru copii, deoarece, într-adevăr, nu dispunem de spații de odihnă și agrement.

Cu ajutorul cetățenilor am renovat prin betonare 2 străzi în 2015-2016 și în acest an demarăm construcția a încă 3 străzi. La inițiativa multor

cetățeni am reușit realizarea proiectului de peste 7 kilometri de iluminare stradală.

De asemenea, o inițiativă civică constituie desfășurarea unui proiect-pilot în Republica Moldova cu finanțare de la Consiliul European de care au beneficiat 3 primării, printre care și Costești, care ține de dezvoltarea oportunităților de transparență și siguranță pentru cetățeni.

Acestea și multe alte proiecte, precum construcția unui Complex turistic sportiv, în parteneriat cu Agenția de Dezvoltare Regională Centru, construcția unui Centru comunitar pentru persoane în etate, a unor segmente de apeduct etc. sunt alte obiective ce țin de dezvoltarea comunității noastre și rezolvarea problemelor cetățenilor. Important este să știi a apleca urechea la vocea cetățeanului

terese, iar planuri sunt multe.

În afara celor menționate, planificăm reparația Casei de Cultură, construcția unei grădinițe noi, că este insuficientă actuala infrastructură pentru educația preșcolară.

De asemenea, căutăm soluții de obținere a energiei regenerabile, ca să putem folosi și noi, ca europenii, energia solară, energia eoliană, energia geotermală, pentru că, având asemenea condiții climatice, e păcat să cheltuim prea mult pentru energia electrică ori termică pe care le importăm.

Ideile cetățenilor noștri au stat la baza elaborării altor proiecte, unul foarte important pentru satul nostru - construcția minifabricii de conservare a fructelor și legumelor, dezvoltarea în continuare a infrastructurii soci-

și nu mai puțin important este ca cetățenii să se implice activ pentru a realiza cele propuse.

COR.: Ce se mai prevede în activitatea Clubului și a primăriei pentru dezvoltarea durabilă a satului?

N. P.: Clubul pentru Cetățenie Activă urmează să-și extindă activitatea pe sectoare, pe vârste, pe genuri, pe domenii ca să fie divizată activitatea pe domenii de in-

ale etc. Sunt sigură, aceste proiecte vor fi implementate cu succes. Dovada o constituie implicarea tot mai activă a consătenilor noștri, numărul doritorilor de a fi membri ai Clubului de Cetățenie Activă a satului Costești fiind mereu în creștere.

**Interviu
realizat de Ion AXENTI**

Centru de zi pentru bătrâni

Satul Mihăileni din raionul Râșcani se mândrește cu unul dintre cele mai bune Centre de zi pentru persoane vârstnice din țară. Centrul, intitulat „Dumitru Musteață”, găzduiește zilnic până la 25 de vârstnici. În cadrul Centrului, bătrânii au parte de alimentație de două ori pe zi, consiliere psihologică, asistență juridică, agrement, reabilitare (integrare socială, kinetoterapie și alte forme de servicii medicale și sociale). Dintre cei 1200 de pensionari din localitate, de serviciile Centrului beneficiază anual circa 300 de persoane.

Directorul Centrului, dl Gheorghe Spătaru, spune că

instituția are ca obiective prestarea calitativă a serviciilor specializate în funcție de necesitățile identificate ale beneficiarilor, sensibilizarea opiniei publice privind problemele persoanelor vârstnice cu mobilizarea comunității pentru soluționarea necesităților cu care se confruntă această categorie de cetățeni la nivel de comunitate.

Primarul de Mihăileni, dl Valerian Cekan, precizează că la realizarea acestui proiect s-au implicat Banca germană KfW cu suport financiar prin intermediul FISIM, administrația publică locală cu partea sa de contribuție și comunitatea, de asemenea,

reprezentanții ai mai multor organizații: AO „Speranța Mihăileni”, AO „MADID”, AO „Crai Nou România”, Clubul „Rotary” din Chișinău, Clubul „Rotary”

de reabilitare și agrement în baza evaluării necesităților în regim de zi, socializarea lor, aici având posibilitatea de a comunica, fiind organizate și

din Suceava, SRL „Drăgălin Agro”, Asociația de Economie și Împrumut (AEI) Mihăileni.

Persoanele în etate simt în acest Centru schimbări calitative în rezultatul prestării serviciilor sociale de îngrijire,

diverse manifestări culturale.

Lecțiile învățate din această practică trebuie să mobilizeze comunitatea pentru a desfășura și alte activități întru binele cetățenilor și asigurării satului un viitor prosper.

La Cimișlia a fost deschis Centrul Reprezentativ al Asociației Europene pentru Democrație Locală (ALDA), o organizație nonguvernamentală, având drept misiune promovarea bunei guvernări și a participării cetățenilor în procesul de dezvoltare la nivel local.

„Agenția are ca obiectiv de bază stimularea cooperării autorităților locale cu societatea civilă. În cadrul concursului de selectare a locației primului nostru Centru în Republica Moldova, au participat patru primării. Am ales orașul Cimișlia, deoarece primarul localității s-a dovedit a fi foarte activ”, a declarat Antonella Valmorbida, secretar general ALDA.

Democrația locală din Moldova va fi susținută de ALDA

La rândul său, primarul de Cimișlia, Gheorghe Răileanu, s-a arătat optimist, menționând că va depune eforturi susținute pentru a îndreptăți așteptările partenerilor europeni, dar și să implementeze diverse proiecte la nivel local, pentru a poziționa orașul drept unul dintre liderii naționali la capitolul „Promovarea valorilor europene”.

Fiind la început de cale, reprezentanța ALDA de la Cimișlia are o agendă plină de evenimente pentru anul 2017. Printre acestea se numără stabilirea multiplelor relații de parteneriat cu autoritățile

locale din țară, desfășurarea mai multor proiecte ce vizează problemele principale la nivel local, urmează să inițieze parteneriate cu diferite ONG-uri și alte organizații pentru a consolida societatea civilă, activismul civic și participarea cetățenilor în luarea deciziilor. Prin intermediul unor proiecte, se urmărește scopul de a implica autoritățile din întreaga țară pentru ca cetățenii să simtă schimbări, să beneficieze de cooperări intercomunitare la nivel internațional, de organizarea multiplelor stagii pentru funcționari în cadrul statelor-membre ale UE,

cursuri gratuite de instruire în limbile franceză și engleză organizarea unei școli de vară pentru tineri, sprijinirea autorităților locale la capitolul „implementare a principiilor democratice în administrația publică din Moldova etc.

Notă. Asociația Europeană pentru Democrație Locală (ALDA) a fost înființată la inițiativa Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei, în 1999, desfășurându-și activitatea atât în Uniunea Europeană, cât și în vecinătatea acesteia.

În cadrul unui proiect al Agenției Statelor Unite ale Americi pentru Dezvoltare Internațională (USAID), destinat pentru 22 de orașe din Republica Moldova, primă-

ria orașului Edineț a beneficiat de două autospeciale de vidanjare, care sunt utilizate în avarii, reparații și alte lucrări ale întreprinderii municipale

„Apă-Canal Edineț”. Autospecialele deserveșc toate localitățile din raion, în special, instituțiile bugetare din Edineț și Cupcini, iar perioada de in-

Confort ecologic, calitate și economii

tervenție la avarii s-a redus de la 1-3 zile la 1-3 ore. De asemenea, aceste servicii sunt prestate celor peste 3500 de abonați, conectați la sistemul de canalizare, și la 2500 de familii, care folosesc un sistem autonom de evacuare a apelor reziduale.

După cum ne-a informat primarul de Edineț, Constantin Cojocar, ca rezultat al imple-

mentării acestui proiect, cheltuielile de reparații s-au redus de circa 10 ori, iar, în ansamblu, asigurarea și dotarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare cu utilaje și mecanisme performante, contribuie la îmbunătățirea calității serviciilor, a mediului înconjurător și a sănătății locuitorilor.

Romina COJOCARI

În Republica Moldova, ca și pe plan internațional, sunt actuale problemele de protecție a mediului ambiant, precum și valorificarea energiei regenerabile. Astfel, în mod firesc, apare tendința creării noilor direcții de activitate pentru rezolvarea problemelor legate de ecosistem.

În acest context, este relevant proiectul inovațional privind construcția unei fabrici de biogaz pentru producția de energie electrică și termică (director de proiect, doctor Veaceslav Doroftei, Academia de Științe a Moldovei) în parteneriat cu „Mol-FarmGrup” SRL din satul Rădoaia, Sângerei. Elementele de noutate și originalitatea invenției se referă la un procedeu de producere a biogazului din deșeuri de bovine,

folosind bacterii selecționate, riguros asociate între ele.

Scopul invenției propuse îl constituie implementarea celei mai progresiste metode de abordare a problemei energetice, asigurarea posibilității monitorizării calității materialului biologic produs, micșorarea riscurilor de impurificare care apar la transportarea și procesarea

materialului la uzi-na de procesare a biogazului.

Ca rezultat al implementării proiectului, sunt reduse considerabil cantitățile de deșeuri animale (care au o influență negativă asupra mediului ambiant în forma lor inițială), care vor servi ca material pentru producerea energiei electrice, căldurii, precum și a îngrășămintelor (mâl fertilizant). Totodată, proiectul are ca impact pozitiv reducerea dependenței energetice, detașarea de stereotipul monopolist din domeniu energetic. Drept

consecință, se obține și un preț optim al energiei electrice. În acest context, apare gestionarea mai eficientă a deșeurilor animale ce reduce emisiunile de gaze cu efect de seră. O cantitate mică din produsul final va fi folosită pentru necesitățile proprii ale fermei de bovine (1000 de capete), de unde va proveni materia primă – dejecțiile animale, gunoiul de grajd, iar surplusul va fi livrat în rețeaua companiei furnizoare de energia electrică existentă pe piață.

Acum sunt în stadiu de pregătire documentația tehnică și chestiunile organizatorice pentru construcția fabricii de producere a biogazului.

Nondeșeuri în industria vinicolă

Tehnologia vinului prezintă un proces costisitor, în mare parte datorită faptului că se valorifică doar aproximativ 70% din materia primă, celelalte 30% formând deșeurile rezultate din procesul tehnologic tradițional. În scopul redresării acestei situații, a fost elaborat proiectul tehnologiei inovaționale de procesare a tescovinei de struguri pentru obținerea unei produ-

ceri non-deșeuri în industria vinicolă (director de proiect, Mircea Bernic, doctor habilitat, profesor universitar la Universitatea Tehnică a Moldovei)

În cadrul proiectului este preconizat studiul cineticii procesului de uscare a semințelor de struguri cu scopul determinării regimului optim de uscare: viteza, umiditatea și temperatura agentului de uscare, durata de uscare etc., cercetările fiind efectuate pe etape: elaborarea modelelor matematice ale fenomene-

lor de transfer la uscarea semințelor de struguri; proiectarea liniei tehnologice de procesare a tescovinei de struguri după modernizare; modernizarea generatorului de căldură în scopul utilizării în calitate de sursă de energie termică deșeurile de producere vitivinicole; sporirea productivității liniilor existente prin completarea acestora cu echipamente noi ce înglobează metode inovaționale de procesare și valorificare, performante; adaptarea utilajului existent la cerințele și regimul tehnologic impus de noua tehnologie și crearea în final a unei linii tehnologice flexibile.

Beneficiară a liniei tehnologice de procesare a tescovinei de struguri este întreprinderea „AZAMET PRO”

SRL. Această linie tehnologică va permite obținerea din deșeurile industriei vinicole (boștinei de struguri) a unor produse finite solicitate pe piața internă și externă ca: semințe de struguri, ulei și făină din semințe de struguri.

Implementarea proiectului de inovare și transfer tehnologic are ca scop valorificarea produselor secundare din industria vinului, în cadrul căruia a avut loc modernizarea liniei tehnologice de procesare a tescovinei de struguri, și ca rezultat a fost înregistrat un spor substanțial al productivității și reducerea cheltuielilor pentru energie prin utilizarea în calitate de sursă de energie căldura obținută la arderea deșeurilor de producție, ceea ce corespunde ideii proiectului - de a asigura producerea non-deșeuri în industria vinificației.

BAC-ul susținut de un robot

Un superrobot din China, dotat cu inteligență artificială, a susținut bacalaureatul la matematică. Mașinăria a întrecut așteptările creatorilor și a obținut un rezultat satisfăcător la

examen, însă nu a depășit media înregistrată de elevi.

Computerul, de mărimea unui frigider, a rezolvat testul în doar 20 de minute și a acumulat 105 puncte din 150 posibile.

Acest rezultat este totuși sub nivelul cerut de universitățile de top din China.

Experimentul a fost supravegheat și documentat de o echipă guvernamentală și de creatorul

său, o companie IT de la o universitate din Beijing.

Deși robotul a avut probleme cu înțelegerea unor subtilități ale limbii chineze, s-a demonstrat că inteligența artificială poate fi folosită în viitor în mai multe domenii. Robotul face parte dintr-un proiect științific, fondat de guvernul chinez.

SPIA promovează integritatea polițiștilor

Șeful Serviciului Protecție Internă și Anticorupție (SPIA) al Ministerului Afacerilor Interne, Vitalie Moisei, a desfășurat, recent, în fața viitorilor absolvenți ai Academiei de poliție „Ștefan cel Mare” a MAI un seminar cu genericul „Integritate pentru Credibilitate”.

În cadrul întrevederii, cursanții au fost informați cu privire la acțiunile de prevenire și combatere a corupției desfășurate de SPIA și procedura de denunțare a acțiunilor de corupție și a celor conexe corupției.

Totodată, publicul a fost familiarizat cu conceptul „Toleranța zero față de corupție” și necesita-

tea respectării consecvențe a legislației de către reprezentanții statului și oferirea unui exemplu personal de integritate pentru societate sporind consolidarea imaginii sistemului polițienesc.

La finalul ședinței, șeful SPIA a îndemnat viitorii polițiști să poarte cu demnitate uniformă, să manifeste un comportament integru în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu și să promoveze cu succes examenele de absolvire.

Turneul de fotbal câștigat de echipa CNA

Turneul de fotbal „Uniunea Europeană și Parteneriatul Estic 2017”, desfășurat în contextul Orașelului European, a fost câștigat de echipa Centrului Național Anticorupție. Lupta s-a dat între 13 echipe, formate din angajați ai autorităților publice centrale și ai ambasadelor străine, acreditate la Chișinău, iar ofițerii CNA au învins în cinci meciuri din cele șase disputate.

Prezent la eveniment,

șeful Delegației UE în Moldova, Pirkka Tapiola, a laudat performanțele anticorupție ale CNA, îndemnându-i pe ofițeri să continue în același ritm. Excelența Sa a menționat că ofițerii CNA s-au făcut remarcăți nu doar prin rețineri în cazuri de corupție, dar s-au dovedit a fi și foarte buni jucători de fotbal.

Anul acesta, CNA a participat în cadrul evenimentului și cu o acțiune de sensibilizare. Ofițerii anticorupție au împărțit broșuri, alte materiale informative despre activitatea Centrului, competențele acestuia în prevenirea și combaterea corupției, modalitățile de denunțare a actelor de corupție, îndemnând, astfel, cetățenii să telefoneze la Linia națională anticorupție - 0 800 55555.

Un inspector din cadrul Direcției control metrologic și produse petroliere a Agenției pentru Protecția Consumatorului (APC) a fost reținut de procurori și CNA pentru corupere pasivă. Funcționarul este bănuț că ar fi perceput taxe de protecție de la agenți economici, specializați în comercializarea produselor petroliere, pentru a nu efectua controale planificate și inopinate, dar și pentru alte

a câte 55 000 de lei. Potrivit planului propus de inspector, 50 la sută i-ar fi revenit lui pentru mediere, iar alte 50 la sută urmau să fie împărțite între șeful direcției și directorul Agenției.

Concomitent, procurorii și CNA au documentat transmiterea banilor de la directorul unei companii petroliere către inspectorul APC.

Ofițerii CNA și procurorii au desfășurat percheziții

Reținuți pentru corupere pasivă și activă

servicii. Potrivit informațiilor deținute, acesta susținea că banii sunt pentru sine și șefii săi.

De exemplu, pentru a nu sancționa companiile, în cadrul controalelor taxele erau de până la 500 de euro, iar pentru neefectuarea verificărilor, sumele erau de câteva ori mai mari. Astfel, denunțatorul, care este și șeful inspectorului, a declarat că bănuțul ar fi încercat să-l corupă cu 220 000 de lei - sumă care urma să fie achitată trimestrial, în rate,

la domiciliu, automobilul și biroul de serviciu al angajatului APC, dar și la agentul economic. Ambii au fost reținuți și sunt cercetați pentru corupere pasivă și activă. Legislația în vigoare prevede o pedeapsă de până la 10 ani de închisoare pentru corupere pasivă și până la 12 ani de detenție cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 unități convenționale pentru corupere activă.

Cauza penală se află în gestiunea procurorilor anticorupție.

30 de dosare pentru trafic de influență

Un bărbat din Glodeni a fost reținut de ofițerii DGT Nord a CNA și procurori, fiind bănuț de trafic de influență. Potrivit denunțatorilor, acesta promitea obținerea permiselor de conducere pentru categoriile A, B și C, susținând că ar avea influență asupra unor responsabili din cadrul Secției Înmatricularea Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto a IS CRIS „REGISTRU” din mun. Chișinău.

Pentru serviciile sale, bărbatul ar fi pretins de la clienții săi sume între 250 și 300 de euro pentru un permis. În urma perchezițiilor, efectuate la domiciliul acestuia, ofițerii CNA au ridicat

zeci de dosare pentru obținerea permiselor de conducere.

Pe numele bănuțului au fost deschise 30 de cauze penale pentru trafic de influență, iar dacă va fi găsit vinovat, acesta riscă până la 7 ani de închisoare.

Investigațiile continuă, iar Procuratura Anticorupție conduce urmărirea penală.

Maratonul solidarității în parcul Valea Morilor

Duminică, 28 mai curent, Senatul studențesc al Academiei de Administrare Publică (președinte – Dinu MANOLE) a organizat un Maraton al Solidarității, cu un generic sugestiv „Viața din dragoste răsar”, scopul căruia l-a constituit acumularea de fonduri pentru copiii care suferă de boli hematologice, internați la Institutul Oncologic din municipiul Chișinău.

Acest maraton este la cea de-a doua ediție și pretinde a fi o manifestare tradițională în aspectul implicării Academiei de Administrare Publică în soluționarea problemelor de ordin social cu care se confruntă societatea.

- La nivelul rectoratului am decis să susținem această inițiativă a studenților, a estimat în debutul competiției rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar. Important este că, de rând cu studenții, la maraton participă numeroși profesori și colaboratori ai instituției noastre, precum și foști absolvenți ai Academiei, dar și rudele, cunoscuții, copiii acestora. Prin acest gest noi demonstrăm o dată în plus că nu suntem indiferenți față de copiii suferinzi și, în general, față de problemele sociale din republica noastră.

Startul maratonului, care s-a desfășurat în parcul Valea Morilor din capitală, a fost dat de prim-prorectorul Academiei de Administrare Publică, Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar. Peste o

sută de participanți la maraton au traversat o distanță de 5 kilometri. Concurenți de diferite vârste, cu mai multă sau puțină experiență, s-au luat la întrecere pentru o cauză nobilă.

Primul a ajuns la finisă Ion GUTU, absolvent al Academiei de Administrare Publică, promoția 2003, general-maior al SPPS, fost șef al Protecției Președintelui Republicii Moldova.

- Consider, ca astfel de binefaceri sunt benefice pentru oameni, pentru societate, pentru a fi mai buni, pentru a da o mână de ajutor atunci când este necesar, a declarat învingătorul.

S-au evidențiat, de asemenea, Valentina CATANĂ și Alexei FRUNZĂ, masteranzi ai anului II, facultatea management, Adrian CATANĂ, absolvent al Academiei în anul 2000. Masteranda Eliza MOSCALCIUC, metodista Viorica ȚĂRĂLUNGĂ, Mihail CARAGHEORGHI, șef-adjunct Direcția generală logistică, și alții.

În contextul acțiunii de caritate s-a desfășurat și o competiție la minifotbal pe plajă, învingătoarea căreia a devenit echipa „Speranța”.

Rectorul Academiei, Oleg Balan, a înmănat învingătorilor diplome de mențiune. De asemenea, fiecare participant la competiție a fost menționat cu diplomă.

Anatol TATARU, reprezentantul firmei Balkan Pharmaceuticals, principalul sponsor al acțiunii de caritate, a oferit cadouri de preț celor mai buni sportivi. Au primit cadouri din partea sponsorilor și cei mai mici participanți la maraton.

Oleg Balan a mulțumit celor prezenți pentru participare la acțiunea de caritate și a precizat că, în comparație cu anul trecut suma donată în acest an este mai mare – aproape

există și o minoritate de copii bolnavi de cancer și care au stringentă nevoie de susținerea societății.

- Chiar și după absolvirea Academiei, indiferent unde voi fi angajat, voi continua să susțin acest maraton, această inițiativă nobilă de solidaritate cu cei mai triști ca noi, a spus în finalul competiției președintele Senatului studențesc, Dinu Manole, care a absolvit facultatea management și este masterand în ultimul an la specialitatea Anticorupție.

Printre sponsorii maratonului se înscriu organizațiile „LAGMAR IMPEX”, Federația Sindicatelor din Serviciile Publice din Republica Moldova, „Cooperare. Liderism. Utilitate. Eficiență”, Hotelul „Korona” din Anenii Noi, Asociația Absolvenților AAP, „Garomont Studio”.

Nu în ultimul rând, trebuie de menționat, că evenimentul a devenit posibil datorită unei munci de voluntariat, în care un rol deosebit a revenit unor entuziaști - Veronica BUTNARU, lector universitar la Catedra economie și management public, Cristian CAINAREAN, masterand, și întregii componente a Senatului studențesc.

Din banii colectați la maratonul de anul trecut a fost procurat un pat pentru transportarea pacienților. Potrivit datelor oferite de Institutul Oncologic, anual în secția de hematologie se tratează 40-50 de copii.

Sergiu BRUMĂREL

pe 8 mii de lei, iar suma totală, completată din fondurile extra-bugetare ale Academiei de Administrare Publică și donațiile sponsorilor constituie peste 22 mii de lei. Rectorul Academiei a înmănat banii reprezentanței Institutului Oncologic din Chișinău, Rodica GOLBAN, medic-hematolog în secția onco-hematologie pentru copii.

Rodica Golban a adus sincere mulțumiri tuturor celor care au participat la acest maraton, care nu au uitat că

Competiții sportive de Ziua Internațională a Copilului

Pe parcursul zilei de 2 iunie curent, pe terenul sportiv al Academiei de Administrare Publică s-au desfășurat un festival al baschetului, precum și competiții la 14 probe sportive individuale, prilejuate de Ziua Internațională a Copilului.

Evenimentul a fost organizat de Centrul de resurse și ajutor pentru copii (CRAC) cu concursul Academiei de Administrare Publică.

La competiție au participat 7 echipe de elevi din satele Cucoara, raionul Cahul, Vozneseni, raionul Leova, Ivancea, Brănești, raionul Orhei, din orașele Orhei, Drochia, Edineț și municipiul Chișinău.

- Suntem foarte recunoscători Academiei de Administrare Publică pentru că ne-a oferit cu generozitate terenul sportiv, a spus Alexandru DANILENCO, directorul Centru-

lui de resurse și ajutor pentru copii. Noi organizăm acest festival anual pentru a șaptea oară consecutiv, și pentru a doua oară la Academie.

Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a remarcat că instituția noastră este disponibilă să colaboreze și în continuare cu această organizație nonguvernamentală. Atunci când este vorba de copii, suntem gata să facem tot posibilul pentru a le aduce cât mai multe bucurii în viață. Evenimentul de astăzi se înscrie și în contextul antrenării plenare a Academiei în viața socială a republicii, a spus Oleg Balan.

Învingătorii la competiție au fost premiați cu mingi de baschet, de fotbal, palete de tenis și cu alte cadouri de preț.

Notă. Ziua Internațională

a Copilului a fost proclamată de către Conferința Mondială pentru Bunăstarea Copiilor în 1925, iar apoi, la 20 noiembrie 1954, a fost declarată Ziua Universală a Copilului.

Tot în acel an, 1954, UNESCO a emis o recomandare care prevedea ca fiecare stat să sărbătorească „Ziua Copilului”.

Ziua de 1 iunie este, de fapt, Ziua Internațională pentru Protecția Copiilor, însă în prezent este sărbătorită în mai multe țări ca fiind Ziua Copilului. Ziua datează din anul 1950 și a fost stabilită de către Federația Internațională Democrată a Femeilor de la Congresul de la Moscova (22 noiembrie 1949).

De **Ziua internațională a Copilului**, Guvernul Republicii Moldova a venit cu o inițiativă prin intermediul Biroului Relații cu Diaspora (BRD) al Cancelariei de Stat

de a expedia 500 de abecedare „Albinuța”, semnate de Grigore Vieru, la sute de copii născuți în diasporă. Scopul acțiunii constă în încurajarea copiilor din diasporă să învețe limba română și, astfel, să dezvolte legături emoționale cu țara de origine a părinților lor.

Abecedarele vor fi expediate misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova în țările de destinație ale conaționalilor noștri. Copiii de vârstă preșcolară născuți peste hotare vor primi câte o „Albinuță”.

Fiecare abecedar va conține un semn de carte cu un mesaj din partea prim-ministrului Republicii Moldova, Pavel Filip: „Dragă copile, învață carte și vei avea parte de o viață mai bună, fă Republica Moldova, țara părinților tăi și a ta, să fie mândră de tine!”

Sergiu CONDREA

Abonarea 2017

Continuă abonarea pentru jumătatea a doua a anului 2017 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „Funcționarul public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef Secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu VLĂDICĂ - redactor

Luminița BOICIUC - redactor, designer

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 15.06.2017

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică